

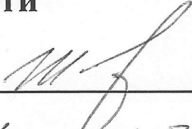
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з навчально-методичної
роботи**

 Ярослав ШТАНЬКО
«31» 08 2026 р.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність:	D8 Право
Освітньо-професійна програма:	«Право»
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	III

**Івано-Франківськ
2026**

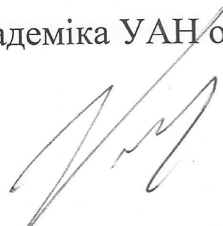
РОЗРОБНИКИ:

Професор кафедри права імені академіка УАН о. Івана Луцького
доктор юридичних наук,
професор

Ірина БАСИСТА

Професор кафедри права імені академіка УАН о. Івана Луцького
доктор юридичних наук,
професор

Микола КАРЧЕВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри права імені академіка УАН о. Івана Луцького,
протокол № 1 від 28.08.2026 р.

В.о. завідувача кафедри
кандидат соціологічних наук,
доцент

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ «Право»
доктор юридичних наук,
професор

Ірина БАСИСТА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради,
протокол № 1 від 31.08.2026 р.

E-mail	<u>iryna.basysta@ukd.edu.ua</u>
Номер аудиторії чи кафедри	<u>Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького, ауд. 201</u>
Посилання на сайт	<u>https://ukd.edu.ua/person/iryna-basysta</u>
Сторінка курсу в СДО	<u>Актуальні проблеми кримінального права та процесу</u>

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Освітня компонента (12) «Актуальні проблеми кримінального права та процесу» призначена для підготовки магістрів у сфері правничої діяльності. Курс спрямований на поглиблене вивчення ключових викликів і сучасних тенденцій розвитку кримінального матеріального та кримінального процесуального права, що мають особливе значення для ефективної діяльності в галузі права.

Здобувачі вищої освіти під час опанування відповідної освітньої компоненти мають змогу ознайомитися з новітніми доктринальними підходами та поточними практичними аспектами діяльності із застосування кримінального та кримінального процесуального права, а також суміжними проблемами, які виникають у цій сфері. Вони вдосконалюють свої навички розв'язання питань матеріально-правового та кримінального процесуального характеру під час досудового розслідування, судового розгляду, виконання судових рішень та у перебігу їх оскарження. Адже і кримінальне і кримінальне процесуальне законодавства є вельми складними до застосування і цьому свідченням, серед іншого, є ті ситуації, коли, як слідча, так і судова практика формують різні, а почасти й протилежні підходи до вирішення тих чи інших матеріальних та процесуальних проблем. Такий стан справ притаманний, як для досудового розслідування, так й для судових стадій, при цьому левова частка із невирішених дилем припадає саме на першу стадію кримінального провадження – досудове розслідування, які, логічне, в подальшому проявляються в судовому розгляді у різних інстанціях.

Особлива увага прикута до аналізу змін у кримінальному та кримінальному процесуальному законодавстві (зокрема і тих, які пов'язані із кваліфікацією та розслідуваннями воєнних злочинів, агресії, геноциду та злочинів проти людства, колабораційної діяльності тощо); правових позицій Верховного Суду та їх динаміки; дотримання міжнародних стандартів у сфері кримінальної юстиції, а також практики Європейського суду з прав людини, Міжнародного кримінального суду. Навчальна дисципліна передбачає опрацювання кейсів із слідчої та судової практики, що уможлиблює формування вмінь прийняття правильних правових та процесуальних рішень у складних слідчих та судових ситуаціях.

Мета дисципліни та основні завдання: здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь і навичок для вирішення комплексних проблем дослідницького та інноваційного характеру в доктрині кримінального та кримінального процесуального права та практиці застосування відповідного законодавства, удосконалення вмінь тлумачення кримінального та кримінального процесуального законодавства та здатність самостійно розв'язувати складні правозастосовні проблеми у правничій діяльності.

Похідним від основної мети є розвиток у здобувачів вищої освіти відповідного світогляду та мислення. Здобувачі вищої освіти також мають оволодіти навичками самостійної роботи з нормативно-правовими актами,

судовими рішеннями та кримінальною і кримінальною процесуальною літературою тощо.

Основними завданнями вивчення курсу є формування здатності у здобувача приймати правильні правові та процесуальні рішення, вчиняти законні процесуальні дії, зокрема, серед іншого, й за умов правової невизначеності, колізійності положень кримінального та кримінального процесуального законодавства. Ставиться також завдання опрацювання проєкту нового Кримінального кодексу України та формування вмінь його перспективного застосування.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- про прагматичну парадигму кримінального права та кризи кримінально-правового регулювання. *Ultima ratio*;
- сучасні підходи до аналізу кримінальної статистики та оцінки ефективності правоохоронних органів із використанням інформаційних технологій;
- кримінально-правові новели воєнного часу, «швидка» законотворчість в умовах війни, проблема якості й системності змін, ризики бланкетності та оціночних понять;
- про конкуренцію норм Розділу I Особливої частини, розмежування зі складом державної зради, співмірність санкцій та співвідношення кримінальної відповідальності з адміністративними й люстраційними механізмами;
- проблеми визначення поняття «комп'ютерні» злочини у національному та зарубіжному професійних юридичних дискурсах;
- класифікацію кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інформаційних технологій тощо;
- про злочинне використання віртуальних активів: відмивання коштів, торгівля наркотиками, CSAM, програми для вимагання тощо. Виклики, які стоять перед правоохоронцями: псевдоанонімність блокчейну, глобальний характер транзакцій, відсутність регуляторних кордонів тощо;
- проблематику юридичної сили різних текстів КПК. Дію кримінального процесуального та кримінального закону. Єдиний правовий режим та відступи від нього;
- дилеми міжгалузевості окремих засад кримінального провадження;
- заходи забезпечення кримінального провадження: проблематика обрання, зміни, скасування, зокрема і за особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану;
- перспективність III для кримінального провадження та співвіднесення із допустимістю доказів. Дилеми цифрової інформації та цифрових доказів із відкритих джерел у доказуванні (вимоги КПК України та протоколу Берклі, судову практику), зокрема злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, колабораційної діяльності тощо;
- проблематику процесуальних та слідчих (розшукових) дій;

- проблематику оскарження процесуальних рішень слідчого, дізнавача, прокурора на досудовому розслідуванні та ухвал слідчого судді;
- дилеми закінчення досудового розслідування;
- проблематику судових стадій;
- проблематику відшкодування шкоди;
- колізії перегляду за нововиявленими та виключними обставинами;
- проблематику діяльності спільної слідчої групи (JIT) з розслідування міжнародних та конвенційних злочинів в Україні. Процедури співробітництва із Міжнародним кримінальним судом та перспективи відшкодування завданої росією шкоди.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен **вміти**:

- критично оцінювати положення кримінального та кримінального процесуального законодавства;
- виявляти проблеми у сфері кримінального та кримінального процесуального права, долати їх, використовуючи здобутки правової доктрини, правових позицій Верховного Суду; Європейського суду з прав людини, Міжнародного кримінального суду; здійснювати тлумачення норм кримінального та кримінального процесуального законодавства з використанням усіх прогресивних способів;
- формувати власну дослідницьку позицію з актуальних проблем кримінального та кримінального процесуального права, усвідомлюючи їх значення для подальшого розвитку права, суспільно-політичного, економічного життя, національної культури;
- формулювати юридичні висновки, обґрунтовувати пропозиції та рекомендації щодо кваліфікації кримінальних правопорушень; орієнтуватися в системі кримінального процесуального права та в судовій практиці;
- збирати фактичні дані, аналізувати і оцінювати їх достатність для прийняття правомірних процесуальних рішень у кримінальному провадженні; організовувати виконання прийнятих рішень.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Право» 2025 року.	
Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння

СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні	меж та механізмів їх правового регулювання.
СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.	ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.	ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.	ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.
СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.	ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.	ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.	ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.	ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Другий (2)		
Семестр	Третій (III)		
Кількість кредитів ЄКТС	3 (90 год)		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	10 год (4 – право; 6 – процес)	6 год (4 – право; 2 – процес)
	семінари, практичні	20 год (10 – право; 10 – процес)	10 год (4 – право; 6 – процес)
Самостійна робота		60 год	74 год
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Верховенство права та правова система Європейського Союзу	Юридична практика
Міжнародне кримінальне право	
Тлумачення та застосування норм права	
Практика Європейського суду з прав людини в національній правовій системі	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми кримінального права

Тема 1. Криза кримінально-правового регулювання. Оцінка ефективності кримінально-правового регулювання (1 година)

Прагматична парадигма кримінального права та криза кримінально-правового регулювання. *Ultima ratio*.

Як і навіщо оцінювати ефективність протидії злочинності. Сучасні підходи до аналізу кримінальної статистики та оцінки ефективності правоохоронних органів із використанням інформаційних технологій. Створення та функціонування платформи CrimeDataLab як практичної реалізації методів обчислювальної соціальної науки у сфері протидії злочинності. Можливості платформи: робота з великими масивами відкритих даних, застосування сучасних інструментів візуалізації, виявлення тенденцій. Демократичний контроль над системою кримінальної юстиції.

Адвокація відкритих даних щодо протидії злочинності. Проблемні питання чинної системи статистичного обліку результатів роботи правоохоронних та судових органів.

Недоліки кількісних методів оцінки ефективності протидії злочинності. Можливості та обмеження віктимологічних методів та методів, що ґрунтуються на аналізі витрат та «соціальних прибутків».

Питання для самостійного вивчення. Режими використання CrimeDataLab. Загальна оцінка, регіональна оцінка, за всіма кримінальними правопорушеннями, за певним видом (розділом Особливої частини), за конкретною статтею. IFSafeLab – інструмент оцінки концентрації місць ДТП у Івано-Франківській області на основі даних Патрульної поліції.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 1, основні джерела – 4, 5.

Тема 2. Кримінально-правове регулювання в умовах війни

Аналіз структурних трансформацій кримінально-правової протидії злочинності в умовах повномасштабної війни на основі офіційної статистики Офісу Генерального прокурора та Державної судової адміністрації. Використання аналітичної платформи CrimeDataLab.

Кримінально-правові новели воєнного часу, «швидка» законотворчість в умовах війни, проблема якості й системності змін, ризики бланкетності та оціночних понять. Відповідальність за співпрацю з державою-агресором: колабораційна діяльність (ст. 111-1 КК), пособництво державі-агресору (ст. 111-2 КК), глорифікація збройної агресії (ст. 436-2 КК). Конкуренція норм Розділу I Особливої частини, розмежування зі складом державної зради, співмірність санкцій та співвідношення кримінальної відповідальності з адміністративними й люстраційними механізмами.

Динаміка обліку та засудження, робота системи протидії злочинності в режимі «реєстратора» подій, чинники цього явища. Адаптивність злочинності до умов війни на прикладі посягань на власність. Примітивізація кримінально-правової протидії у сфері незаконного обігу наркотиків, у протидії корупції та в застосуванні ст. 436-2 КК.

Засудження за відсутності обвинуваченого (*in absentia*) та пробаційний нагляд.

Українські військовослужбовці у полі зору кримінальної юстиції. Самовільне залишення військової частини (ст. 407 КК) та дезертирство (ст. 408 КК), стрімке зростання кількості засуджених військовослужбовців. «Юридична пастка»: коли репресивний підхід тільки посилює маргіналізацію ветеранів, тоді як проблема потребує комплексних заходів ресоціалізації, психологічної підтримки та реабілітації.

Питання для самостійного вивчення. Підготувати аналітичну довідку (обсягом 8–10 сторінок) на одну з тем: примітивізація протидії незаконному обігу наркотиків та її прояви у структурі засуджень; ефективність ст. 436-2 КК у протидії гібридним інформаційним впливам; пробаційний нагляд і засудження *in absentia* як нові інструменти кримінально-правового реагування; загроза криміналізації ветеранського середовища та напрями її подолання. Робота має спиратися на показники платформи CrimeDataLab із коректним посиланням на джерело даних.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 2, основні джерела – 1-4.

Тема 3. Кримінальне право в умовах цифрової трансформації (1 година)

Інформатизація та комп'ютеризація. Суспільні відносини інформаційної безпеки. Види посягань на інформаційну безпеку.

Проблема визначення поняття «комп'ютерні» злочини у національному та зарубіжному професійних юридичних дискурсах.

Класифікація кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інформаційних технологій. «Чисті» комп'ютерні злочини (незаконний доступ, втручання в дані, використання шкідливого ПЗ, порушення правил експлуатації техніки). Традиційні правопорушення, що вчиняються із застосуванням комп'ютерів.

Примітивізація протидії кримінальним правопорушенням в сфері використання ІТ. Неоднозначність судової практики щодо несанкціонованих транзакцій безготівкових грошей.

Нові виклики - кіберпереслідування, «revenge porn», кібертероризм. Міжнародні стандарти. Будапештська конвенція, Конвенція ООН проти кіберзлочинності.

Питання для самостійного вивчення. Аналіз судової практики щодо ст. 361- 363-1 КК. Тенденції призначення покарань.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 3, основні джерела – 3,4,5,6,8.

Тема 4. Трансформація структури злочинів проти власності в умовах повномасштабного вторгнення. Злочинне використання віртуальних активів (1 година)

Динаміка обліку та засудження за шахрайство та крадіжку. Злочинне використання віртуальних активів: відмивання коштів, торгівля наркотиками, CSAM, програми для вимагання тощо. Виклики, які стоять перед

правоохоронцями: псевдоанонімність блокчейну, глобальний характер транзакцій, відсутність регуляторних кордонів.

Проблеми готовності системи кримінальною юстиції до збільшення кількості посягань відносно/з використанням віртуальних активів. Фрагментарність національного регуляторного законодавства та її вплив на кримінально-правове регулювання.

Основи технології віртуальних активів: відкритість блокчейнів, аналіз транзакцій, публічна адреса та приватний ключ, кастодіальне та некастодіальне зберігання, кластери адрес, евристики для об'єднання адрес, атрибуція, трасування. Спеціалізовані інструменти: Chainalysis, Crystal, Elliptic, BlockSnap.

Віртуальні активи як предмет злочинного впливу. Опосередкований обман в процесі несанкціонованих транзакцій, визначення вартості віртуальних активів в межах кримінальних проваджень. Особливості фіксації слідів злочинного використання віртуальних активів.

Питання для самостійного вивчення. Приклади та тенденції злочинного використання віртуальних активів. Регламент про ринки криптоактивів EU MiCA.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 4, основні джерела – 1,2,3,4.

Тема 5. Оновлення Кримінального кодексу України: концептуальні засади та виклики реалізації (1 година)

Необхідність підготовки нового Кримінального кодексу України: соціальні, політичні, економічні, міжнародні, кримінологічні, правові та доктринальні передумови. Критика пострадянської моделі КК 2001 року, порушення системності через понад 1400 змін. Новий КК як засіб регламентації діяльності держави та її органів. Принцип *ultima ratio* в оновленому кримінальному законодавстві.

Концептуальні засади нового КК: верховенство права, гуманізм, пропорційність, пріоритет захисту прав і свобод людини. Нові підходи до структури Загальної та Особливої частин. Зміна ролі кримінально-правових засобів: від репресивного фокусу до поєднання покарання з реституцією, компенсацією та пробацією. Розширення поняття кримінального правопорушення, нова класифікація злочинів і проступків, оновлені підходи до кваліфікації.

Міжнародні стандарти та інтеграція положень європейського та міжнародного права: врахування практики ЄСПЛ, актів ЄС і конвенцій Ради Європи. Проблемні аспекти переходу від чинного до нового КК: терміни введення, узгодження з іншими галузями права, ризики правозастосування. Перспективи оновлення кримінального законодавства для демократичного суспільства та в умовах війни.

Питання для самостійного вивчення. Кваліфікація злочинів проти власності та в сфері незаконного обігу наркотиків на основі Проекту КК.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 4, основне джерело – 14.

Змістовий модуль 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 6. ЮРИДИЧНА СИЛА ТЕКСТІВ КПК. ДІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО та КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ. ЄДИНИЙ ПРАВОВИЙ РЕЖИМ. МІЖГАЛУЗЕВІСТЬ ОКРЕМИХ ЗАСАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ (2 год.)

Який текст Кримінального процесуального кодексу України є еталонним і відповідно має юридичну силу. Зворотна дія кримінального процесуального закону чи зазіхання на верховенство права? Зворотна дія кримінального закону та наявність підстави для прийняття рішення про закриття кримінального провадження. Єдиний правовий режим та відступ від нього.

Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини. Інші засади кримінального провадження. Встановлення істини та її доктринальні різновиди.

Питання для самостійного вивчення. Підходи до розуміння проблематики початку перебігу притягнення осіб до кримінальної відповідальності та юридичних наслідків.

Прийняття початкових процесуальних рішень на стадії досудового розслідування: проблематика наявного обов'язку слідчого або прокурора унести відповідні відомості до ЄРДР та розпочати розслідування та його кореспондування із належною оцінкою цими суб'єктами такої заяви (повідомлення); процесуальні наслідки порушення процесуального строку, визначеного ч. 1 ст. 214 КПК України, зокрема, внесення відомостей до ЄРДР після спливу 24 годин тощо.

Процесуальне рішення щодо визначення слідчого (слідчих), які здійснюватимуть досудове розслідування та старшого слідчої групи, який керуватиме їх діями: підходи до проблеми. Проблематика підслідності: наявний стан, його передумови та наслідки введення до КПК України нових представників сторони обвинувачення.

Підходи до розуміння проблематики розумних строків. Дилеми змагальності.

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 15, 31, 38, 42, 43; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Тема 7. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПРОБЛЕМАТИКА ОБРАННЯ, ЗМІНИ, СКАСУВАННЯ, ЗОКРЕМА І ЗА ОСОБЛИВОГО РЕЖИМУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (2 год.)

Затримання: поняття, види, підстави, порядок, складання протоколу. Затримання та взяття в полон. Затримання уповноваженою службовою особою. Підстави для затримання особи. Процесуальні дії при затриманні особи. Час фактичного затримання. Відсутність протоколу затримання. Затримання за відсутності захисника. Затримання окремих категорій осіб. Допустимість доказів отриманих під час затримання. Передача засудженого для обміну як військовополоненого та направлення таких засуджених для відбування покарання у разі затримання на території України після обміну. Виклик особи, зокрема і тієї, яка перебуває на тимчасово окупованій території України. Привід особи. Накладення грошового стягнення. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Відсторонення від посади. Тимчасовий доступ до речей і документів. Арешт майна. Домашній арешт. Застава. Тримання під вартою.

Питання для самостійного вивчення. Заходи забезпечення кримінального провадження мета і підстави їх застосування, види та наявні класифікації заходів забезпечення кримінального провадження. Суб'єкти, що уповноважені на підготовку клопотань про надання дозволу на застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Обґрунтування у клопотаннях наявних ризиків, які дають достатні підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний може здійснити дії, передбачені частиною першою статті 177 КПК України.

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 3, 53, 55, 61; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Тема 8. ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ІІІ ДЛЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ТА СПІВВІДНЕСЕННЯ ІЗ ДОПУСТИМІСТЮ ДОКАЗІВ. ЦИФРОВА ІНФОРМАЦІЯ ТА ЦИФРОВІ ДОКАЗИ ІЗ ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ У ДОКАЗУВАННІ (ВИМОГИ КПК УКРАЇНИ ТА ПРОТОКОЛУ БЕРКЛІ, СУДОВА ПРАКТИКА), ЗОКРЕМА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ, КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (2 год.)

ІІІ та допустимість доказів. Цифрова інформація та цифрові докази з відкритих джерел. Типізація відкритих джерел цифрової інформації. Значення інформації у відкритому доступі мережі інтернет для міжнародних та національних розслідувань. Дотримання вимог міжнародного публічного права. Мінімальні стандарти безпеки за Протоколом Берклі. Проблемні питання, які виникають під час розслідування злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (визначення підслідності, застосування особливого порядку *in absentia* тощо). «Межі відкритих джерел» та потенційні порушення, які можуть бути допущені у перебігу «роботи» з відкритими джерелами. Заходи на їх випередження. Практика ЄСПЛ. Наявні підходи у рішеннях міжнародних кримінальних трибуналів та Міжнародного кримінального суду (МКС). Оцінка національними суддями цифрових даних у сукупності з іншими доказами. Вимоги чинного КПК та правова позиція об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного суду щодо такого різновиду доказів (чи допустиме ототожнення електронного доказу, як засобу доказування та

матеріального носія). Алгоритм аналізу відомостей, які отримані у перебігу опрацювання цифрової інформації у відкритому доступі з відкритих джерел. Стандарти цифрових доказів з відкритих джерел за Протоколом Берклі.

Питання для самостійного вивчення. Характеристики понять «цифровість», «цифрові дані і відомості» та «цифрова інформація». Передача цифрових сигналів. Цифрова інформація з відкритих джерел в мережі «Інтернет», як доказ в кримінальному провадженні. Поняття «відкритих джерел мережі інтернет» та «інформації з відкритих джерел мережі інтернет».

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 29, 32, 38; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Тема 9. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ. ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ РІШЕНЬ СЛІДЧОГО, ДІЗНАВАЧА, ПРОКУРОРА НА ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ ТА УХВАЛІ СЛІДЧОГО СУДДІ. ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ. ЗАКІНЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ (лекції не передбачено)

Невідкладні випадки, як умова проникнення до житла чи іншого володіння особи. Повноваження прокурора проводити процесуальні дії. Огляд мобільного телефону чи зняття інформації з електронних інформаційних систем? Залучення понять. Залучення оперативних працівників до освідчування. Відсутність підозрюваного при проведенні обшуку житла. Оскарження повідомлення про підозру в об'єднаному кримінальному провадженні та оскарження в апеляційному порядку у перебігу досудового розслідування ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні скарги на повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри в об'єднаному кримінальному провадженні. Чи поширюються положення п.4 параграфу 2 Прикінцевих положень Розділу 4 Закону України № 2147- VIII на об'єднані кримінальні провадження, які складаються з проваджень, зареєстрованих в ЄРДР до 16 березня 2018 року, та проваджень, зареєстрованих в ЄРДР після 16 березня 2018 року? Чи може підозрюваний чи його захисник оскаржити повідомлення про підозру в об'єднаному кримінальному провадженні, де частина провадження зареєстрована в ЄРДР до 16 березня 2018 року? Чи підлягає на стадії досудового розслідування апеляційному оскарженню ухвала слідчого судді про відмову у задоволенні скарги на повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри в об'єднаному кримінальному провадженні, у якому частина відомостей про кримінальні правопорушення внесені в ЄРДР до, а частина – після 16 березня 2018 року? Оскарження чи скасування арешту майна. Оскарження ухвали слідчого судді про скасування арешту майна або про відмову у скасуванні. Оскарження ухвал слідчого судді, які стосуються обмеження конституційних прав особи. Оскарження ухвал слідчого судді, який прийняв рішення поза межами своїх повноважень, чим втрутився в дискреційні повноваження прокурора, слідчого. Оскарження ухвал слідчого судді, якими вирішуються питання, що мають важливе значення для здійснення ефективного досудового розслідування. Оскарження ухвал слідчого судді щодо застосування окремих

видів заходів забезпечення кримінального провадження: тимчасовий доступ до речей і документів; арешт майна. Чи обох сторін стосується правило частини 5 статті 219 КПК про виключення зі строку досудового розслідування періоду ознайомлення з матеріалами, відкритими в порядку, передбаченому статтею 290 цього Кодексу? Яка процесуальна діяльність дозволена прокурору, коли обвинувальний акт йому повернув суд та які настають процесуальні наслідки, зокрема й для перебігу строку досудового розслідування. Чи відновлюється перебіг строку досудового розслідування після повернення судом обвинувального акта прокурору? Які процесуальні дії (рішення) він може вчинити в період між поверненням обвинувального акта і до звернення до суду зі зміненим обвинувальним актом? Протягом якого строку прокурор повинен звернутися до суду зі зміненим обвинувальним актом? Якими мають бути правові наслідки вчинення стороною обвинувачення тих чи інших процесуальних дій після повернення обвинувального акта прокурору? Чи може застосовуватись пункт 10 частини 1 статті 284 КПК до кримінальних проваджень, відомості про які внесені до ЄРДР до введення в дію цього положення? Чи можна вважати Пункт 4 §2 спеціальною нормою по відношенню до статті 5 КПК і, відповідно, у спеціально визначеній ним ситуації перевага має надаватися йому, а не загальній нормі статті 5 КПК, відповідно до якої процесуальне рішення приймається згідно з положеннями цього Кодексу, чинними на момент прийняття такого рішення? Якою вважати дату введення в дію положень, згаданих у пункті 4 §2 розділу 4 Закону 2147, у тому числі пункту 10 частини 1 статті 284 КПК, 15 березня 2018 року чи 16 березня 2018 року? Чи має пункт 10 частини 1 статті 284 КПК зворотну дію?

Чи можливо залишити без руху апеляційну скаргу на ухвалу слідчого судді: теорія та практика? Чи оскаржуються в апеляційному порядку ухвали слідчих суддів про роз'яснення або відмову в роз'ясненні судового рішення? Притягнення як цивільного відповідача обвинуваченого, який є посадовою або службовою особою органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування та чи може за цієї ситуації обов'язок щодо відшкодування шкоди покладатися на обвинуваченого та державу солідарно. З огляду на положення статей 62, 128 КПК чи набуває обвинувачений процесуального статусу цивільного відповідача у разі пред'явлення до нього цивільного позову? З огляду на положення зазначених вище норм чи може держава виступати у кримінальному провадженні як цивільний відповідач у разі виникнення зобов'язання про відшкодування шкоди на підставі статті 1174 ЦК? З огляду на положення частини 2 статті 176 ЦК України чи правомірно покладати обов'язок відшкодування шкоди, завданої посадовою або службовою особою органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування на юридичну особу, створену державою, АРК, територіальними громадами? Чи у всіх випадках на державу, АРК або орган місцевого самоврядування покладається обов'язок відшкодування шкоди, завданої їх посадовою або службовою особою в результаті вчиненого кримінального правопорушення?

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 2, 5, 7, 8, 9, 10-11, 14-15, 16-17, 18, 20-21, 23, 25, 27, 33, 40, 44, 48, 50, 62; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Тема 10. ПРОБЛЕМАТИКА СУДОВИХ СТАДІЙ. ПЕРЕГЛЯД ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ТА ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ. ДІЯЛЬНІСТЬ СПІЛЬНОЇ СЛІДЧОЇ ГРУПИ (ЛІТ) З РОЗСЛІДУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТА КОНВЕНЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ. СПІВРОБІТНИЦТВО ІЗ МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ та ПЕРСПЕКТИВИ ВІДШКОДУВАННЯ ЗАВДАНОЇ РОСІЄЮ ШКОДИ (лекції не передбачено)

Судове провадження у режимі відеоконференції та трансляція з іншого приміщення, у тому числі, яке знаходиться поза межами приміщення суду. Межі судового розгляду при встановлення судом в діях особи іншого, більш тяжкого кримінального правопорушення. Чи є порушення правил територіальної підсудності при розгляді кримінального провадження істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону та підставою для скасування судового рішення відповідно до положень п. 6 ч. 2 ст. 412 КПК України. Можливості реалізації захисником процесуального права обвинуваченого подати клопотання про розгляд справи колегіально судом у складі трьох суддів у спеціальному судовому провадженні (*in absentia*). Дослідження судом апеляційної інстанції доказів за власною ініціативою. Стягнення процесуальних витрат у зв'язку із закриттям кримінального провадження. Апеляційне оскарження ухвали суду першої інстанції про закриття кримінального провадження за п. 4 ч. 1 ст. 284 КПК України, постановленої лише щодо частини пред'явленого обвинувачення, при одночасному розгляді судом першої інстанції іншої частини обвинувачення у цьому ж кримінальному провадженні. Застосування п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України у ситуації, коли необхідно вирішити питання про закриття кримінального провадження з цієї підстави за обвинуваченням у вчиненні кримінального правопорушення, відповідальність за яке передбачена частиною 2 статті 307 КК України. Скасування виправдувального вироку чи закриття кримінального провадження апеляційним судом у разі встановлення факту смерті особи? Обчислення строку на апеляційне оскарження судових рішень, ухвалених у спрощених провадженнях щодо кримінальних проступків, для прокурора, який не брав участі у судовому розгляді. З якого моменту має обчислюватися строк апеляційного оскарження судових рішень, ухвалених в провадженнях про вчинення кримінальних проступків, розгляд яких відбувся у спрощеному провадженні в порядку, передбаченому ст. 382 КПК України, для прокурора, який не брав участі у судовому розгляді? Чи входить прокурор за змістом приписів абз. 2 ч. 3 ст. 395 КПК України до осіб, які оскаржують вирок, що був ухвалений без їх виклику? Визначення покарання у вигляді довічного позбавлення волі при визнанні вироків судами України та процесуальний спосіб виправити констатоване ЄСПЛ порушення статті 7 ЄКПЛ. Провадження за нововиявленими обставинами та провадження за виключними обставинами: особливості, перебіг та

взаємозв'язок. Діяльність спільної слідчої групи (ЈТ) з розслідування міжнародних злочинів в Україні. Ратифікація Римського Статуту МКС та співробітництво із МКС. Перспективи відшкодування завданої росією шкоди.

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 4, 6, 7, 8, 10-11, 13, 14-15, 17, 19, 22, 23, 24, 28, 30, 35, 36, 37, 41, 63; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Перелік тем семінарських занять

Семінарське заняття до теми 1. Криза кримінально-правового регулювання. Оцінка ефективності кримінально-правового регулювання (2 год.)

1. Прагматична парадигма кримінального права та принцип ultima ratio.
2. Методи оцінки ефективності протидії злочинності: кількісні, віктимологічні, «витрати - соціальні прибутки».
3. Використання відкритих даних і CrimeDataLab для аналізу ефективності правоохоронної системи.
4. Проблеми статистичного обліку злочинності в Україні та питання демократичного контролю.

Зміст самостійної роботи здобувачів. Базова: опрацювання лекційного матеріалу; вивчення прикладів роботи з CrimeDataLab; аналіз офіційних статистичних даних МВС, ДСА та Патрульної поліції. Додаткова: підготовка міні-дослідження на основі CrimeDataLab (аналіз тенденцій злочинності у вибраній області чи за статтею КК); участь у дискусії щодо проблем декриміналізації 2024 року; огляд наукових публікацій з теми ефективності кримінального права.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 1, основні джерела - 4, 5.

Семінарське заняття до теми 2. Кримінально-правове регулювання в умовах війни (2 год.)

1. Розрив динаміки обліку та засудження як індикатор ефективності: відношення кількості засуджених осіб до кількості облікованих проваджень, робота системи в режимі «реєстратора» подій.
2. Кримінально-правові новели воєнного часу: колабораційна діяльність (ст. 111-1 КК), пособництво державі-агресору (ст. 111-2 КК), глорифікація збройної агресії (ст. 436-2 КК); розмежування зі складом державної зради (ст. 111 КК) та конкуренція норм Розділу I Особливої частини.
3. Примітивізація кримінально-правової протидії у сфері незаконного обігу наркотиків, у протидії корупції та в застосуванні ст. 436-2 КК.
4. Нові інструменти реагування: засудження за відсутності обвинуваченого (in absentia) та пробаційний нагляд.

5. Українські військовослужбовці у полі зору кримінальної юстиції: СЗЧ (ст. 407 КК) і дезертирство (ст. 408 КК); «юридична пастка» та межі кримінального права.

Зміст самостійної роботи здобувачів. Базова: опрацювання лекційного матеріалу; самостійний розрахунок і інтерпретація показників платформи CrimeDataLab за окремими розділами КК; складання порівняльної таблиці новел Розділу I (ст. 111-1, 111-2, 436-2) за критеріями об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта, санкції та строків давності. Додаткова: підготовка аналітичної довідки (8–10 сторінок) на одну з тем - примітивізація протидії незаконному обігу наркотиків та її прояви у структурі засуджень; ефективність ст. 436-2 КК у протидії гібридним інформаційним впливам; пробаційний нагляд і засудження *in absentia* як нові інструменти реагування; загроза криміналізації ветеранського середовища та напрями її подолання. Робота має спиратися на показники CrimeDataLab із коректним посиланням на джерело даних.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 2, основні джерела - 1–4.

Семінарське заняття до теми 3. Кримінальне право в умовах цифрової трансформації (2 год.)

1. Поняття «комп'ютерних» злочинів: національний та зарубіжний підходи.

2. Класифікація правопорушень у сфері ІТ: «чисті» та традиційні злочини, вчинені з використанням комп'ютера.

3. Примітивізація протидії правопорушенням у сфері ІТ; неоднозначність судової практики щодо несанкціонованих транзакцій безготівкових грошей.

4. Нові виклики: кіберпереслідування, кібертероризм, «revenge porn».

5. Міжнародні стандарти: Будапештська конвенція, Конвенція ООН проти кіберзлочинності.

Зміст самостійної роботи здобувачів. Базова: опрацювання лекційного матеріалу; аналіз судової практики за ст. 361–363-1 КК; підбір прикладів реальних кіберзлочинів. Додаткова: підготовка доповіді про одну з міжнародних конвенцій; аналіз наукових статей щодо тенденцій; розроблення презентації про сучасні кіберзагрози.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 3, основні джерела - 3, 4, 5, 6, 8.

Семінарське заняття до теми 4. Трансформація структури злочинів проти власності в умовах повномасштабного вторгнення. Злочинне використання віртуальних активів (2 год.)

1. Динаміка обліку та засудження за шахрайство (ст. 190 КК) і крадіжку (ст. 185 КК); адаптація злочинності до умов війни та технологічний розрив.

2. Злочинне використання віртуальних активів: відмивання коштів, торгівля наркотиками, CSAM, програми-вимагачі. Виклики для правоохоронців:

псевдоанонімність блокчейну, глобальний характер транзакцій, відсутність регуляторних кордонів.

3. Основи технології віртуальних активів: публічна адреса та приватний ключ, кастодіальне й некастодіальне зберігання, кластери адрес, евристики об'єднання, атрибуція, трасування. Спеціалізовані інструменти: Chainalysis, Crystal, Elliptic, BlockSnap.

4. Віртуальні активи як предмет злочинного впливу: опосередкований обман у процесі несанкціонованих транзакцій, визначення вартості віртуальних активів у кримінальному провадженні, фіксація слідів.

5. Фрагментарність національного регуляторного законодавства та її вплив на кримінально-правове регулювання; Регламент EU MiCA.

Зміст самостійної роботи здобувачів. Базова: опрацювання лекційного матеріалу; аналіз показників CrimeDataLab щодо співвідношення засуджених за шахрайство та крадіжку; підбір прикладів злочинного використання віртуальних активів із відкритих джерел. Додаткова: підготовка доповіді про один зі спеціалізованих інструментів аналізу блокчейну; порівняльний огляд підходів Закону України «Про віртуальні активи» та Регламенту EU MiCA; аналіз проблеми визначення вартості віртуальних активів у межах кримінального провадження.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 4, основні джерела - 1, 2, 3, 4.

Семінарське заняття до теми 5. Оновлення Кримінального кодексу України: концептуальні засади та виклики реалізації (2 год.)

1. Передумови створення нового Кримінального кодексу України.
2. Критика КК 2001 року та проблеми його системності.
3. Концептуальні засади нового КК: верховенство права, гуманізм, пропорційність.
4. Нові підходи до структури Загальної та Особливої частин.
5. Міжнародні стандарти та інтеграція практики ЄСПЛ і актів ЄС.
6. Виклики переходу до нового КК.

Зміст самостійної роботи здобувачів. Базова: вивчення Проєкту КК; аналіз змін у кваліфікації злочинів проти власності та у сфері незаконного обігу наркотиків. Додаткова: підготовка есе щодо концептуальних засад нового КК; участь у дискусії про ultima ratio в оновленому законодавстві; бібліографічний огляд наукових коментарів до Проєкту КК.

Джерела, рекомендовані для використання: Література до теми 5, основне джерело - 14.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми кримінального процесу

Тема 6. ЮРИДИЧНА СИЛА ТЕКСТІВ КПК. ДІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО та КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ. ЄДИНИЙ ПРАВОВИЙ РЕЖИМ. МІЖГАЛУЗЕВІСТЬ ОКРЕМИХ ЗАСАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Семінарське заняття (2 год.)

1. Кримінальний процесуальний закон: наявні актуальні проблеми.
2. Зворотна дія кримінального процесуального закону: наявні актуальні проблеми.
3. Єдиний правовий режим та відступ від нього.
4. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини: дилема міжгалузевості. Інші проблеми засад кримінального провадження.
5. Встановлення істини та її доктринальні різновиди.

Питання для самостійного вивчення. Підходи до розуміння проблематики початку перебігу притягнення осіб до кримінальної відповідальності та юридичних наслідків.

Прийняття початкових процесуальних рішень на стадії досудового розслідування: проблематика наявного обов'язку слідчого або прокурора унести відповідні відомості до ЄРДР та розпочати розслідування та його кореспондування із належною оцінкою цими суб'єктами такої заяви (повідомлення); процесуальні наслідки порушення процесуального строку, визначеного ч. 1 ст. 214 КПК України, зокрема, внесення відомостей до ЄРДР після спливу 24 годин тощо.

Процесуальне рішення щодо визначення слідчого (слідчих), які здійснюватимуть досудове розслідування та старшого слідчої групи, який керуватиме їх діями: підходи до проблеми. Проблематика підслідності: наявний стан, його передумови та наслідки введення до КПК України нових представників сторони обвинувачення.

Підходи до розуміння проблематики розумних строків. Дилеми змагальності.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Базова самостійна робота: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; пошук (підбір) і огляд додаткових інформаційних джерел за темою 6; вивчення матеріалу, розрахованого на самостійне опрацювання; вивчення КПК України, матеріалу посібника (Басиста І.В. Актуальні проблеми кримінального процесу: навчальний посібник / І.В. Басиста. Івано-Франківськ: ЗВО «Університет Короля Данила», 2026. 306 с. https://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2312/%d0%91%d0%b0%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b0_%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba_2026.pdf?sequence=1&isAllowed=y) та судової практики.

Додаткова самостійна робота: науково-дослідницька робота, участь у наукових конференціях, турнірах, семінарах і олімпіадах; аналіз наукових публікацій з теми заняття; підготовка доповіді за рекомендованою викладачем темою та розроблення презентаційних матеріалів до неї; бібліографічний огляд літератури за темою заняття.

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 15, 31, 38, 42, 43; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Тема 7. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПРОБЛЕМАТИКА ОБРАННЯ, ЗМІНИ, СКАСУВАННЯ, ЗОКРЕМА І ЗА ОСОБЛИВОГО РЕЖИМУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Семінарське заняття (2 год.)

1. Затримання: поняття, види, підстави, порядок, складання протоколу. Затримання та взяття в полон. Затримання уповноваженою службовою особою.
2. Підстави для затримання особи. Процесуальні дії при затриманні особи. Час фактичного затримання. Відсутність протоколу затримання. Затримання за відсутності захисника.
3. Затримання окремих категорій осіб. Допустимість доказів отриманих під час затримання.
4. Передача засудженого для обміну як військовополоненого та направлення таких засуджених для відбування покарання у разі затримання на території України після обміну.
5. Виклик особи, зокрема і тієї, яка перебуває на тимчасово окупованій території України.
6. Проблеми приводу особи.
7. Проблеми накладення грошового стягнення. Т
8. Проблеми тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
9. Проблеми відсторонення від посади.
10. Проблеми тимчасового доступу до речей і документів.
11. Проблеми арешту майна.
12. Проблеми домашнього арешту.
13. Проблеми обрання застави.
14. Проблеми обрання тримання під вартою.

Питання для самостійного вивчення. Заходи забезпечення кримінального провадження мета і підстави їх застосування, види та наявні класифікації заходів забезпечення кримінального провадження. Суб'єкти, що уповноважені на підготовку клопотань про надання дозволу на застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Обґрунтування у клопотаннях наявних ризиків, які дають достатні підстави слідчому судді, суду вважати, що підозрюваний може здійснити дії, передбачені частиною першою статті 177 КПК України.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Базова самостійна робота: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; пошук (підбір) і огляд додаткових інформаційних джерел за темою 7; вивчення матеріалу, розрахованого на самостійне опрацювання; вивчення КПК України, матеріалу посібника (Басиста І.В. Актуальні проблеми кримінального процесу: навчальний посібник / І.В. Басиста. Івано-Франківськ: ЗВО «Університет Короля Данила», 2026. 306 с.

https://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2312/%d0%91%d0%b0%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b0_%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba_2026.pdf?sequence=1&isAllowed=y) та судової практики.

Додаткова самостійна робота: науково-дослідницька робота, участь у наукових конференціях, турнірах, семінарах і олімпіадах; аналіз наукових публікацій з теми заняття; підготовка доповіді за рекомендованою викладачем темою та розроблення презентаційних матеріалів до неї; бібліографічний огляд літератури за темою заняття.

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 3, 53, 55, 61; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Тема 8. ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ІШ ДЛЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ТА СПІВВІДНЕСЕННЯ ІЗ ДОПУСТИМІСТЮ ДОКАЗІВ. ЦИФРОВА ІНФОРМАЦІЯ ТА ЦИФРОВІ ДОКАЗИ ІЗ ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ У ДОКАЗУВАННІ (ВИМОГИ КПК УКРАЇНИ ТА ПРОТОКОЛУ БЕРКЛІ, СУДОВА ПРАКТИКА), ЗОКРЕМА ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ, КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінарське заняття (2 год.)

1. ІШ та допустимість доказів.
2. Цифрова інформація та цифрові докази з відкритих джерел. Типізація відкритих джерел цифрової інформації. Значення інформації у відкритому доступі мережі інтернет для міжнародних та національних розслідувань.
3. Мінімальні стандарти безпеки за Протоколом Берклі.
4. Проблемні питання, які виникають під час розслідування злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (визначення підслідності, застосування особливого порядку *in absentia* тощо).
5. «Межі відкритих джерел» та потенційні порушення, які можуть бути допущені у перебігу «роботи» з відкритими джерелами. Заходи на їх випередження. Практика ЄСПЛ. Наявні підходи у рішеннях міжнародних кримінальних трибуналів та Міжнародного кримінального суду (МКС).
6. Оцінка національними суддями цифрових даних у сукупності з іншими доказами. Вимоги чинного КПК та правова позиція об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного суду щодо такого різновиду доказів (чи допустиме ототожнення електронного доказу, як засобу доказування та матеріального носія).
7. Алгоритм аналізу відомостей, які отримані у перебігу опрацювання цифрової інформації у відкритому доступі з відкритих джерел. Стандарти цифрових доказів з відкритих джерел за Протоколом Берклі.

Питання для самостійного вивчення. Характеристики понять «цифровість», «цифрові дані і відомості» та «цифрова інформація». Передача цифрових сигналів. Цифрова інформація з відкритих джерел в мережі

«Інтернет», як доказ в кримінальному провадженні. Поняття «відкритих джерел мережі інтернет» та «інформації з відкритих джерел мережі інтернет».

Зміст самостійної роботи здобувачів

Базова самостійна робота: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; пошук (підбір) і огляд додаткових інформаційних джерел за темою 8; вивчення матеріалу, розрахованого на самостійне опрацювання; вивчення КПК України, матеріалу посібника (Басиста І.В. Актуальні проблеми кримінального процесу: навчальний посібник / І.В. Басиста. Івано-Франківськ: ЗВО «Університет Короля Данила», 2026. 306 с. https://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2312/%d0%91%d0%b0%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b0_%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba_2026.pdf?sequence=1&isAllowed=y) та судової практики.

Додаткова самостійна робота: науково-дослідницька робота, участь у наукових конференціях, турнірах, семінарах і олімпіадах; аналіз наукових публікацій з теми заняття; підготовка доповіді за рекомендованою викладачем темою та розроблення презентаційних матеріалів до неї; бібліографічний огляд літератури за темою заняття.

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 29, 32, 38; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Тема 9. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ. ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ РІШЕНЬ СЛІДЧОГО, ДІЗНАВАЧА, ПРОКУРОРА НА ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ ТА УХВАЛІ СЛІДЧОГО СУДДІ. ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ. ЗАКІНЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Семінарське заняття (2 год.)

1. Невідкладні випадки, як умова проникнення до житла чи іншого володіння особи.

2. Повноваження прокурора проводити процесуальні дії.

3. Огляд мобільного телефону чи зняття інформації з електронних інформаційних систем?

4. Проблеми залучення понять до СРД.

5. Залучення оперативних працівників до СРД.

6. Оскарження повідомлення про підозру в об'єднаному кримінальному провадженні та оскарження в апеляційному порядку у перебігу досудового розслідування ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні скарги на повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри в об'єднаному кримінальному провадженні.

7. Оскарження ухвали слідчого судді про скасування арешту майна або про відмову у скасуванні.

8. Оскарження ухвал слідчого судді, які стосуються обмеження конституційних прав особи.

9. Оскарження ухвал слідчого судді, який прийняв рішення поза межами своїх повноважень, чим втрутився в дискреційні повноваження прокурора, слідчого.

10. Оскарження ухвал слідчого судді, якими вирішуються питання, що мають важливе значення для здійснення ефективного досудового розслідування.

11. Оскарження ухвал слідчого судді щодо застосування окремих видів заходів забезпечення кримінального провадження: тимчасовий доступ до речей і документів; арешт майна.

12. Процесуальна діяльність, яка дозволена прокурору, коли обвинувальний акт йому повернув суд та які настають процесуальні наслідки, зокрема й для перебігу строку досудового розслідування.

Питання для самостійного вивчення. Чи можливо залишити без руху апеляційну скаргу на ухвалу слідчого судді: теорія та практика? Чи оскаржуються в апеляційному порядку ухвали слідчих суддів про роз'яснення або відмову в роз'ясненні судового рішення? Притягнення як цивільного відповідача обвинуваченого, який є посадовою або службовою особою органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування та чи може за цієї ситуації обов'язок щодо відшкодування шкоди покладатися на обвинуваченого та державу солідарно. З огляду на положення статей 62, 128 КПК чи набуває обвинувачений процесуального статусу цивільного відповідача у разі пред'явлення до нього цивільного позову? З огляду на положення зазначених вище норм чи може держава виступати у кримінальному провадженні як цивільний відповідач у разі виникнення зобов'язання про відшкодування шкоди на підставі статті 1174 ЦК? З огляду на положення частини 2 статті 176 ЦК України чи правомірно покласти обов'язок відшкодування шкоди, завданої посадовою або службовою особою органу державної влади, органу влади АРК або органу місцевого самоврядування на юридичну особу, створену державою, АРК, територіальними громадами? Чи у всіх випадках на державу, АРК або орган місцевого самоврядування покладається обов'язок відшкодування шкоди, завданої їх посадовою або службовою особою в результаті вчиненого кримінального правопорушення?

Зміст самостійної роботи здобувачів

Базова самостійна робота: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; пошук (підбір) і огляд додаткових інформаційних джерел за темою 9; вивчення матеріалу, розрахованого на самостійне опрацювання; вивчення КПК України, матеріалу посібника (Басиста І.В. Актуальні проблеми кримінального процесу: навчальний посібник / І.В. Басиста. Івано-Франківськ: ЗВО «Університет Короля Данила», 2026. 306 с. https://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2312/%d0%91%d0%b0%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b0_%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba_2026.pdf?sequence=1&isAllowed=y) та судової практики.

Додаткова самостійна робота: науково-дослідницька робота, участь у наукових конференціях, турнірах, семінарах і олімпіадах; аналіз наукових

публікацій з теми заняття; підготовка доповіді за рекомендованою викладачем темою та розроблення презентаційних матеріалів до неї; бібліографічний огляд літератури за темою заняття.

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 2, 5, 7, 8, 9, 10-11, 14-15, 16-17, 18, 20-21, 23, 25, 27, 33, 40, 44, 48, 50, 62; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Тема 10. ПРОБЛЕМАТИКА СУДОВИХ СТАДІЙ. ПЕРЕГЛЯД ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ ТА ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ. ДІЯЛЬНІСТЬ СПІЛЬНОЇ СЛІДЧОЇ ГРУПИ (ЛІТ) З РОЗСЛІДУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТА КОНВЕНЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ. СПІВРОБІТНИЦТВО ІЗ МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ та ПЕРСПЕКТИВИ ВІДШКОДУВАННЯ ЗАВДАНОЇ РОСІЄЮ ШКОДИ

Семінарське заняття (2 год.)

1. Судове провадження у режимі відеоконференції та трансляція з іншого приміщення, у тому числі, яке знаходиться поза межами приміщення суду.

2. Межі судового розгляду при встановлення судом в діях особи іншого, більш тяжкого кримінального правопорушення.

3. Чи є порушення правил територіальної підсудності при розгляді кримінального провадження істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону та підставою для скасування судового рішення відповідно до положень п. 6 ч. 2 ст. 412 КПК України.

4. Можливості реалізації захисником процесуального права обвинуваченого подати клопотання про розгляд справи колегіально судом у складі трьох суддів у спеціальному судовому провадженні (*in absentia*).

5. Дослідження судом апеляційної інстанції доказів за власною ініціативою.

6. Стягнення процесуальних витрат у зв'язку із закриттям кримінального провадження.

7. Провадження за нововиявленими обставинами та провадження за виключними обставинами: особливості, перебіг та взаємозв'язок.

8. Діяльність спільної слідчої групи (ЛІТ) з розслідування міжнародних злочинів в Україні.

9. Ратифікація Римського Статуту МКС та співробітництво із МКС. Перспективи відшкодування завданої росією шкоди.

Питання для самостійного вивчення. Апеляційне оскарження ухвали суду першої інстанції про закриття кримінального провадження за п. 4 ч. 1 ст. 284 КПК України, постановленої лише щодо частини пред'явленого обвинувачення, при одночасному розгляді судом першої інстанції іншої частини обвинувачення у цьому ж кримінальному провадженні.

Застосування п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України у ситуації, коли необхідно вирішити питання про закриття кримінального провадження з цієї підстави за обвинуваченням у вчиненні кримінального правопорушення, відповідальність за яке передбачена частиною 2 статті 307 КК України.

Скасування виправдувального вироку чи закриття кримінального провадження апеляційним судом у разі встановлення факту смерті особи?

Обчислення строку на апеляційне оскарження судових рішень, ухвалених у спрощених провадженнях щодо кримінальних проступків, для прокурора, який не брав участі у судовому розгляді.

Визначення покарання у вигляді довічного позбавлення волі при визнанні вироків судами України та процесуальний спосіб виправити констатоване ЄСПЛ порушення статті 7 ЄКПЛ.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Базова самостійна робота: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; пошук (підбір) і огляд додаткових інформаційних джерел за темою 10; вивчення матеріалу, розрахованого на самостійне опрацювання; вивчення КПК України, матеріалу посібника (Басиста І.В. Актуальні проблеми кримінального процесу: навчальний посібник / І.В. Басиста. Івано-Франківськ: ЗВО «Університет Короля Данила», 2026. 306 с. https://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2312/%d0%91%d0%b0%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b0_%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba_2026.pdf?sequence=1&isAllowed=y) та судової практики.

Додаткова самостійна робота: науково-дослідницька робота, участь у наукових конференціях, турнірах, семінарах і олімпіадах; аналіз наукових публікацій з теми заняття; підготовка доповіді за рекомендованою викладачем темою та розроблення презентаційних матеріалів до неї; бібліографічний огляд літератури за темою заняття.

Джерела, рекомендовані для використання: **основні:** 1 – 14; **додаткові:** 4, 6, 7, 8, 10-11, 13, 14-15, 17, 19, 22, 23, 24, 28, 30, 35, 36, 37, 41, 63; **інформаційні ресурси:** 1 – 26.

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Актуальні проблеми кримінального права та процесу»:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, зокрема:	60	74
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	10
Підготовка до семінарських занять та контрольних заходів	10	10

Виконання індивідуальних практичних робіт	15	10
Підготовка до поточного контролю	5	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	34

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни..

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання	словесні, наочні, практичні методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивний методи, метод самостійної роботи вдома, робота під керівництвом викладача	іспит, поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль
ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи	словесні, наочні, практичні методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивний методи, метод самостійної роботи вдома, робота під керівництвом викладача	іспит, поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль
ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання	словесні, наочні, практичні методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивний методи, метод самостійної роботи вдома, робота під керівництвом викладача	іспит, поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль
ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та	словесні, наочні, практичні методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивний методи, метод самостійної роботи вдома, робота під керівництвом викладача	іспит, поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль

приватного права і кримінальної юстиції		
ПРН 13 Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів	словесні, наочні, практичні методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивний методи, метод самостійної роботи вдома, робота під керівництвом викладача	іспит, поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль
ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування	словесні, наочні, практичні методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивний методи, метод самостійної роботи вдома, робота під керівництвом викладача	іспит, поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль
ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування	словесні, наочні, практичні методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивний методи, метод самостійної роботи вдома, робота під керівництвом викладача	іспит, поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль
ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності	словесні, наочні, практичні методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивний методи, метод самостійної роботи вдома, робота під керівництвом викладача	іспит, поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми кримінального права та процесу» необхідно:

1) проєктор або інший мультимедійний екран для демонстрації відео, есе, архівних матеріалів та презентацій;

2) доступ до генеративних моделей ШІ (платформи для роботи з текстом, зображеннями та відео, такі як Gemini та ін.) для виконання індивідуальних завдань;

3) хмарні сховища даних (Google Drive) для спільного доступу до великих відеофайлів та групової роботи над проєктами;

4) доступ до рекомендованих інформаційних ресурсів для аналізу статистичної інформації та опрацювання аналітичних матеріалів;

5) доступ до бази законодавства з метою опрацювання чинної нормативної бази;

6) доступ до комп'ютерної програми «Навчальний ЄРДР» для набуття практичних навичок з роботи ЄРДР (<https://ndl.univd.edu.ua/erdr/web>). Надання доступу та технічна підтримка здійснюється відповідно до листа-погодження від ХНУВС № 1/838/27-2026 від 31.03.2026 (13930).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Під час лекції викладач може задавати запитання студентам. За активність на лекції, обговорення питань, правильні відповіді на запитання лектора студент може отримати додатковий бал, який буде враховано на семінарському занятті за відповідною темою.

Оцінювання знань студентів на семінарському занятті можливе під час надання усних відповідей, вирішенні тестових завдань, ситуативних задач, складенні процесуальних документів, ділових ігор тощо. Оцінка у журнал виставляється вкінці семінарського заняття. За одне заняття студент може отримати одну оцінку.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Форма відпрацювання лекційного заняття – усна відповідь або тести (до 5 питань). Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в». Забороняється відпрацювання занять шляхом підготовки рефератів. Відпрацювання незадовільних оцінок і пропущених занять здійснюється не більш як за однією темою в один робочий день.

Практичні завдання, які передбачають опрацювання процесуальних документів у кримінальному провадженні, відпрацьовуються не перездачею теоретичного матеріалу, а практичними навичками з складання відповідних процесуальних документів. Ті здобувачі, які не виконають завдання, отримають оцінку незадовільно «2».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F

Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Актуальні проблеми кримінального права

Література до теми 1

1. Бова, А. А. Методичні аспекти крос-національних соціологічних опитувань щодо віктимізації та безпеки. Наука і правоохорона 1 (2017): 143-148; Бова А.А., Соціологічні опитування потерпілих від злочинів в Україні Український соціум, 2006, 1(12): 33-41.
2. В. Поклад, Х. Курі Віктимологические исследования в криминологии // Віктимологічні аспекти злочинності: Кримінологічні дослідження Випуск 1. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2006. – С. 6-12.
3. Віктимологія : навч. посіб. / В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін. ; за ред. В. В. Голіни і Б. М. Головкіна. – Харків : Право, 2017. – 308 с.
4. Карчевський М. В. Протидія злочинності в умовах війни: аналіз статистичних даних (2013–2023). Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2024. № 2. С. 80–90. DOI: 10.32782/2311-8040/2024-2-12.
5. Карчевський М.В. Обчислювальне кримінологічне аргументування: поняття, можливості та перспективи використання. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2022. № 4(100). С. 112-126. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.100.112-126>
6. Chisholm J 2000. Benefit-cost analysis and crime prevention. Trends & issues in crime and criminal justice no. 147. Canberra: Australian Institute of Criminology. <https://www.aic.gov.au/publications/tandi/tandi147>
7. Cioffi-Revilla, C. Computational Social Science. Wiley Interdisciplinary Reviews Computational Statistics, 2(3). May 2010. P. 259-271.
8. Forrester, David, et al. The Kirkholt burglary prevention project: Phase II. London: Home Office, 1990. <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=0503146df6dfaa3c65ffd4247e84ffa0783b2ba0>
9. Hox, J. J. Computational Social Science Methodology, Anyone? Methodology. 2017, 13, pp. 3-12. URL : <https://doi.org/10.1027/1614-2241/a000127>
10. Kuklinski MR, Fagan AA, Hawkins JD, Briney JS, Catalano RF. Benefit-Cost Analysis of a Randomized Evaluation of Communities That Care: Monetizing Intervention Effects on the Initiation of Delinquency and Substance Use Through Grade 12. J Exp Criminol. 2015 Jun 1;11(2):165-192. doi: 10.1007/s11292-014-9226-3. PMID: 26213527; PMCID: PMC4512954.
11. Manning, M. (2014). Cost-Benefit Analysis. In: Bruinsma, G., Weisburd, D. (eds) Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice. Springer, New York, NY. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-5690-2_176
12. Provost, F., Fawcett, T. Data Science and its Relationship to Big Data and Data-Driven Decision Making. Big Data. Mar. 2013, pp. 51-59. URL : <http://doi.org/10.1089/big.2013.1508>
13. . 1089/big.2013.1508.

14. Ranaweera, N. (2024) Beyond Numbers: Embracing the Depth of Qualitative Research in Criminology Affiliations. *International Journal of Qualitative Research*. 2024, Vol. 3. pp. 315 – 325. DOI: <https://doi.org/10.47540/ijqr.v3i3.1346>

15. Rodger, Patrick. (2011). 'Reading Tea Leaves': An Assessment of the Reliability of Police Recorded Crime Statistics. *The Police Journal*, doi: 10.1350/POJO.2011.84.1.512

Лутература до теми 2.

1. Карчевський М. В. Тенденції кримінально-правової протидії злочинності у 2025 році : аналіт. звіт [Електронний ресурс]. Сайт професора Карчевського. Karchevskiyi.com блог. 2026. 22 лют. URL: https://karchevskiyi.com/2026/02/22/cdl_report_2025/

Платформа відкритих даних CrimeDataLab [Електронний ресурс]. URL: <https://crimedatalab.org>

2. Карчевський М.В. Глорифікація: історичний, міжнародний та вітчизняний соціально-правовий вимір // *Юридичний науковий електронний журнал*, 2023, № 10. С. 713-717. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/173>

3. Карчевський М.В. Протидія злочинності в умовах війни: аналіз статистичних даних (2013–2023) // *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*, 2024, № 2. С. 80-90. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2024-2-12>

4. Карчевський М.В. Практика протидії кримінальним правопорушенням у сфері використання інформаційних технологій. Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / редкол.: В.С. Батиргареєва (голов. ред.) та ін. Харків : Право. 2024. Вип. 48. С. 116-121. <http://pbz.nlu.edu.ua/article/view/321503>

Література до теми 3

1. Баранов О.А. Інтернет речей: теоретико-методологічні основи правового регулювання. Т.1: Сфери застосування, ризики і бар'єри, проблеми правового регулювання. Монографія / О.А. Баранов; НДІП НАПрН України – К.: Видавничий дім «АртЕк». – 2018. – 344 с.

2. Батиргареєва В. С. Концептуальна модель захисту інформаційного простору України засобами кримінального права // *Інформація і право*. - № 1(32). – 2020. – С. 110-119. - DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2020.1\(32\).200388](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2020.1(32).200388)

3. Карчевський М. В. Кримінально-правова охорона інформаційної безпеки України : монографія / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012.

4. Карчевський М.В. Практика протидії кримінальним правопорушенням у сфері використання інформаційних технологій. Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / редкол.: В.С. Батиргареєва (голов. ред.) та ін. Харків : Право. 2024. Вип. 48. С. 116-121.

5. Карчевський М.В., Федюк В.В. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку // *Кримінально-правова охорона інформаційної безпеки в Україні: монографія* / [В. І. Борисов, О. О. Пашенко, Д.

П. Євтеєва та ін.] ; за заг. ред. В. І. Борисова, О. О. Пащенко ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України. – Харків : Право, 2024. – 328 с. – DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178518899>

6. Конвенція про кіберзлочинність: Міжнародний документ від 23.11.2001 р. Верховна Рада України. Законодавство України: оф. вебсайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text

7. Міжнародні стандарти та національна кримінально-правова політика у сфері охорони інформаційної безпеки : монографія : електрон. наук. вид. / за заг. ред. В. І. Борисова, М. В. Карчевського, М. В. Шепітька ; Нац. акад. прав. наук України ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України. – Харків : Право, 2023. – 152 с.

8. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки», введене у дію Указом Президента України №685/2021

9. Bossler, A., & Berenblum, T. (2019). Introduction: New directions in cybercrime research. *Journal of Crime and Justice*, 42(5), 495–499.; Leukfeldt, R., & Yar, M. (2016). Applying routine activity theory to cybercrime: A theoretical and empirical analysis. *Deviant Behavior*, 37(3), 263–280.

10. Brenner, S.W. Bailey F. Y. (Series Editors), Chermak S. (Series Editors), (2010). *Cybercrime: Criminal Threats from Cyberspace*. Santa Barbara: Praeger. Retrieved August 9, 2024, from <http://dx.doi.org/10.5040/9798400636554>

11. Lusthaus, J. (2024). Reconsidering crime and technology: What is this thing we call cybercrime? *Annual Review of Law and Social Science*, 20(1), 369–385. <https://doi.org/10.1146/annurev-lawsocsci-041822-044042>

12. National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. 2025. *Cybercrime Classification and Measurement*. Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/29048>

Література до теми 4.

1. Карчевський М.В. Кримінальне право в умовах цифрової трансформації. Від несанкціонованого доступу до «jailbreak» штучного інтелекту : монографія / Микола Карчевський ; Ун-т Короля Данила ; Ін-т інформації, безпеки і права Нац. акад. прав. наук України. – Харків : Право, 2025. – 176 с.

2. Карчевський М. В. Особливості кваліфікації шахрайства, вчиненого шляхом незаконних операцій з використанням ЕОТ. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія: Юридична. 2014. Вип. 1. С. 272-281. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvlduvs_2014_1_30.

3. Усманов Р. А. Шахрайство з використанням електронно-обчислювальної техніки: аналіз судової практики. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2024. № 1. URL : <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2024-1-19>

4. Усманов Р.А. Кримінальна відповідальність за шахрайство, вчинене шляхом незаконних операцій із використанням комп'ютерної техніки. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття

ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. – Донецький державний університет внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України, Кропивницький. – 2024. – С. 93.

5. Recommendations of the Tripartite Working Group on Criminal Finances and Cryptocurrencies on Combating virtual assets-based money laundering and crypto-enabled crime. <https://baselgovernance.org/publications/combating-virtual-assets-based-money-laundering-and-crypto-enabled-crime>

6. Regulation (EU) 2023/1114 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2023 on markets in crypto-assets, and amending Regulations (EU) No 1093/2010 and (EU) No 1095/2010 and Directives 2013/36/EU and (EU) 2019/1937. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj>

7. Hägele, S. Centralized exchanges vs. decentralized exchanges in cryptocurrency markets: A systematic literature review. *Electron Markets* 34, 33 (2024). <https://doi.org/10.1007/s12525-024-00714-2>

8. Zhou, Z., & Shen, B. (2022). Toward Understanding the Use of Centralized Exchanges for Decentralized Cryptocurrency. *arXiv*. <https://arxiv.org/pdf/2204.08664>

Література до теми 5

1. Gutorova N. Criminal liability of legal entities in Ukraine: doctrinal approaches and legislative perspectives // EUAM. Новий Кримінальний кодекс. Київ, 2020. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/>

2. Ponomarenko Yu. Criminal offences against family and children: new approaches of the Draft Criminal Code of Ukraine // EUAM. Новий Кримінальний кодекс. Київ, 2021. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/>

3. Баулін Ю.В. Конституційні основи кримінального права: співвідношення з положеннями нового КК України // Конституційні засади кримінального права України: матеріали наук.-практ. конф. Київ, 2020. С. 94–99.

4. Баулін Ю.В. Поняття кримінального правопорушення у проєкті нового Кримінального кодексу України // Вісник Академії правових наук України. 2021. № 3. С. 82–89.

5. Баулін Ю.В. Ціннісні засади проєкту нового Кримінального кодексу України // Проєкт нового КК: концептуальні підходи. Харків: Право, 2022. С. 34–40.

6. Гуторова Н.О. Об'єкт і об'єктивна сторона кримінального правопорушення // Проєкт нового Кримінального кодексу України: концептуальні засади. Харків: Право, 2022. С. 87–90.

7. Гуторова Н.О. Проблеми визначення суб'єкта злочину у новому Кримінальному кодексі України // Вісник Національної академії правових наук України. 2021. № 4. С. 132–138.

8. Навроцький В.О. Про формулювання статей Особливої частини в проєкті КК України // Особлива частина Кримінального кодексу України: система та зміст: матеріали міжнар. наук. конф., (м. Харків, 20–23 жовт. 2021 р.) / редкол.: Ю.В. Баулін, Ю.А. Пономаренко, І.А. Вишневська. Харків: Право, 2022. С. 23–27

9. Навроцький В.О. Публічні правопорушення як об'єкт законотворчості // Концептуальні основи кримінальної законотворчості: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 жовт. 2017 р.). Одеса: НУ «Одеська юридична академія», 2017. С. 101–111. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/8046>
10. Навроцький В.О. Сага про кримінальний кодекс: Кримінальний кодекс України 2001 р. (проблеми, перспективи та шляхи вдосконалення кримінального законодавства) // Матеріали наук.-практ. конф. (м. Львів, 4–5 квіт. 2003 р.). Львів: ЛІВС при НАВС України, 2003. С. 20–28
11. Навроцький В.О. Середньострокові тенденції розвитку кримінального права України // Кримінальний кодекс України: 10 років очікувань: тези доп. та повідомлень учасників Міжнар. симпозіуму (м. Львів, 23–24 верес. 2011 р.). Львів: ЛДУВС, 2011. С. 279–283
12. Пономаренко Ю.А. Дія Кримінального кодексу у часі та просторі // Проект нового КК України: концептуальні засади. Харків: Право, 2022. С. 69–74.
13. Пономаренко Ю.А. Кримінально-правові засоби: нова система у проєкті КК // Науковий вісник Національного юридичного університету. 2021. № 2. С. 124–130.
14. Проект нового Кримінального кодексу України: передумови розробки, концептуальні засади, основні положення: монографія / Андрушко П.П., Бакумов О.С., Баулін Ю.В., Бурдін В.М., Вишневська І.А., Горох О.П., Гуторова Н.О., Марчук Н.О., Навроцький В.О., Пономаренко Ю.А., Стрельцов Є.Л., Хавронюк М.І. ; за заг. ред. Ю.В. Бауліна, М.І. Хавронюка. - Київ: Компанія ВАІТЕ, 2024. - 494 с. ISBN 978-617-7627-47-9
15. Хавронюк М.І. Арифметика проєкту нового КК України (у порівнянні з колишнім і чинним кодексами) // Наступність у кримінальному праві: до 70-річчя проф. Ю.В. Бауліна: матеріали наук. конф. (м. Харків, 8 верес. 2023 р.) / редкол.: Ю.А. Пономаренко (голова), О.В. Харитонова, Н.В. Маслак та ін. Харків: Право, 2023. С. 60–65. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/17581>
16. Хавронюк М.І. Віхи кодифікації кримінального законодавства на українських землях. Київ: EUAM, 2020. 34 с. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2020/07/22/havronyuk-m-i-vihy-kodyfikatsiyi-kryminalnogo-zakonodavstva-na-ukrayinskyh-zemlya.pdf>
17. Хавронюк М.І. Врахування положень Конституції України в проєкті нового Кримінального кодексу України // Конституційні засади кримінального права України: матеріали наук.-практ. конф. (22 груд. 2020 р.). Київ, 2020. С. 94–99
18. Хавронюк М.І. Принципи кримінального права (досвід держав Європи) // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. 2005. № 2. С. 200–204.

Актуальні проблеми кримінального процесу

Основна література

1. Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального

законодавства: навчальний посібник / І. В. Басиста, Р. І. Благута, Ю. А. Комісарчук. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 432 с. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5086>

2. Басиста І.В. Актуальні проблеми кримінального процесу: навчальний посібник / І.В. Басиста. Івано-Франківськ: ЗВО «Університет Короля Данила», 2026. 306 с. https://repository.ukd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2312/%d0%91%d0%b0%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b0_%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba_2026.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Гаврилюк Л.В. Басиста І.В. та ін. Використання електронних доказів під час досудового розслідування злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (Протокол Берклі) : (наук.-практ. порадник). Київ : ДНДІ МВС України; Вид-во «Політехніка», 2024. 196 с. <https://rep.dnuvs.ukr.education/handle/123456789/4178>

4. Заходи забезпечення кримінального провадження : навчальний посібник / Басиста І. В., Благута Р. І., Хитра А. Я. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2024. 200 с. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/8268>

5. Кримінальний процесуальний кодекс України : науково - практичний коментар / авт.: С. В. Ківалов, С. І. Кравченко, Ю. П. Алєнін [та ін.] ; за ред. С. В. Ківалова та С. І. Кравченка. Одеса : Юридична література, 2026. 1400 с. <https://doi.org/10.32837/11300.33411>

6. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.05.2012. *Голос України*. 2012. № 9091. 19 травня.

7. Кримінальний процесуальний кодекс України: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду / наук. ред.: І. В. Гловюк, М.І. Пашковський, Д. В. Пономаренко. Одеса, 2019. 960 с.

8. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу / за ред. С. В. Ківалова та С. І. Кравченка. Одеса : Фенікс, 2020. 924 с.

9. Кримінальний процес: навч. посібник / Ю. П. Алєнін, Л. І. Аркуша [та ін.]; НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2020. 582 с. URL: <https://bit.ly/3Xobrprc>

10. Кримінальний процес України: Академічний курс у 3 т. Т.1 Загальна частина / В.Т. Нор, Н.Р. Бобечко та інші за заг. ред. Академіка НАПрН України д.ю.н., професора В.Т. Нора та д.ю.н., професора Н.Р. Бобечка. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 2021. 912 с.

11. Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 780 с.

12. Кримінальний процес: підручник, у трьох частинах / І.В. Басиста, Р.І. Благута, І.В. Гловюк та ін.; за заг. ред. А.Я. Хитри, Р.М. Шехавцова. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022., рішення Вченої ради ЛьвДУВС від 25.08.2022. протокол №2 (Ч.1 492 с., Ч.2 260 с., Ч.3 316 с.).

Ч. 1. 492 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5214>

Ч. 2. 260 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5611>

Ч. 3. 316 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5612>

13. Кримінальний процес України : підручник / за ред. С. В. Ківалова та М.С. Цуцкірідзе. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.

14. Особливі порядки кримінального провадження : підручник / [О.В. Капліна, О.І. Марочкін, М.І. Демура та ін.] ; за ред. О. В. Капліної ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2024. 988 с.

Додаткова література

1. Басиста І.В. Підходи до оцінки законності джерела та способу отримання доказу з урахуванням вимог законодавства щодо початку досудового розслідування відносно речей та документів, доданих (наданих) особою до заяви (повідомлення) про вчинення кримінального правопорушення. *Соціально-правові студії*: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. Випуск 4 (10). С. 65-72. URL: <https://sls-journal.com.ua/uk/author/irina-volodimirivna-basista>

2. Басиста І.В., Йосифович Д.І. Щодо повноважень прокурора подавати касаційну скаргу в частині розв'язання цивільного позову, заявленого потерпілим – фізичною особою. *Соціально-правові студії*: ЛьвДУВС. 2021. Випуск 4 (14). С. 76-82. <https://sls-journal.com.ua/uk/author/irina-volodimirivna-basista>

3. Басиста І.В. Щодо окремих аспектів розуміння поняття «затримана особа». *Соціально-правові студії*. 2021. Випуск 1 (11). С. 12-20. <https://sls-journal.com.ua/uk/author/irina-volodimirivna-basista>

4. Bohdan V. Shchur, Iryna V. Basysta ECHR decision to refuse to waive the immunity of a person under article 1 of the Protocol No. 6: individual interpretations of the essence and consequences. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, Vol. 28, No. 3, 2021. P. 257-267. / Вісник Національної академії правових наук України / ред. кол.: О. Петришин та ін. Харків: Право, 2021. Т. 28, № 3. С.257-267. (DOI: 10.37635/jnalsu.28(3).2021.257-267). URL: <http://visnyk.kh.ua/uk/journals/visnik-napnu-3-2021-r>

5. Басиста І.В. Щодо правомірності проведення обшуку та/або огляду житла чи іншого володіння особи за дорученням слідчого, дізнавача, прокурора. *Соціально-правові студії*: ЛьвДУВС. 2021. Випуск 3 (13). С. 115-122. <https://sls-journal.com.ua/uk/author/irina-volodimirivna-basista>

6. Basysta, I.V., Blahuta, R.I. Some Problems of Making a Procedural Decision to Close Criminal Proceedings in Connection with the Release of a Person from Criminal Liability. *Social & Legal Studios*, 5 (1). 2022. 22–28. URL: <https://sls-journal.com.ua/uk/author/irina-volodimirivna-basista>

7. Basysta, I. & Drozdov, O. (2023). Examination of evidence at the initiative of the court of appeal in criminal proceedings. *Social & Legal Studios*, 6(1), 25-32. doi: 10.32518/sals1.2023.25. <https://sls-journal.com.ua/uk/journals/tom-6-1-2023>

8. Basysta, I., Blahuta, R., Drozdov, O., Drozdova, O., & Khytra, A. (2024). Analysis of the admissibility of establishing the circumstances of intentional deprivation of life of the testator by the heir in a civil case through the lens of the

presumption of innocence, the practice of the European Court of Human Rights, and the social consequences of such a court decision. *Social & Legal Studies*, 7(3), 137-147. <https://doi.org/10.32518/sals3.2024.137>

9. Басиста І.В. Чи підлягають оскарженню в апеляційному порядку ухвали слідчих суддів про встановлення строків закінчення досудового розслідування: теорія та практика. *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Юридичні науки*. 2020. Випуск 5. С. 10-18. URL: <http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/208064>

10. Басиста І.В. Чи правомірно стягувати вартість ймовірно викраденого майна з посадових осіб (слідчого, начальника слідчого відділу...) через їх можливу бездіяльність у кримінальному провадженні: теорія та практика. *Криміналістика і судова експертиза міжвідом. наук.-метод. зб. Мінюст України, КНДІСЕ; редкол.: О.Г. Рувін та ін. К.: Ліра. 2020. Випуск 65. С.196-208. URL: http://digest.kndise.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/Криміналістика_65_друк_новий-196-208.pdf*

11. Басиста І.В. Закриття кримінального провадження на підставі набуття чинності законом, яким скасована кримінальна відповідальність за діяння, вчинене особою: окремі проблеми. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія юридична*. Випуск 71. 2020. С. 108-121 URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/law/article/view/11027/11295>

12. Басиста І.В. Окремі проблеми в розумінні, розслідуванні та судовому розгляді кримінальних проваджень щодо сепаратизму та тероризму. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. 2020. №. 9 (21). С. 86-95. URL: https://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/ilovepdf_merged21.pdf

13. Басиста І.В. Кваліфікація дій особи під час постановлення вироку за кваліфікуючою ознакою «повторно»: кримінальні процесуальні та кримінально-правові аспекти. *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Юридичні науки*. 2020. Випуск 6. С. 3-11. URL: <http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/225348>

14. Басиста І.В., Йосифович Д.І. Щодо можливості відкликання обвинуваченим, засудженим апеляційної чи касаційної скарги захисника. *Криміналістика і судова експертиза міжвідом. наук.-метод. зб. Мінюст України, КНДІСЕ; редкол.: О.Г. Рувін та ін. Київ : Ліра. 2021. Випуск 66. С.252-264. URL: <http://digest.kndise.gov.ua/wp-content/uploads/2021/04/Basysta.pdf>*

15. Басиста І.В. Щодо можливості оскарження в апеляційному порядку ухвал слідчих суддів за результатами розгляду скарги на бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР, які постановлені до 17 червня 2020 року. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. 2021. №. 11 (23). С. 159-170. URL: <https://visnyk.iful.edu.ua/випуск-журналу-№-1123/басиста-і-в-щодо-можливості-оскарженн/>

16. Басиста І.В. Стягнення процесуальних витрат у зв'язку із закриттям кримінального провадження з підстави звільнення особи від кримінальної

відповідальності: окремі проблеми. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2022. № 9-10. С. 18-25. <https://doi.org/10.18523/2617-2607.2022.9-10.18-25>

17. Басиста І.В. Чи передбачена можливість у перебігу досудового розслідування оскаржувати ухвалу слідчого судді про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, яка постановлена у порядку частини 6 статті 193 КПК України? *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. 2022. №. 13 (25). С. 189-196. (DOI: 10.33098/2078- 6670.2022.13.25.189-196). <https://visnyk.iful.edu.ua/archive/>

18. Басиста І.В., Галаган В.І., Удовенко Ж.В. Повноваження прокурора на проведення процесуальних дій у кримінальному провадженні: окремі проблеми. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. №1. 2023. С.16-25. <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2023-1-3>

19. Басиста І.В., Дроздов О.М., Стратонов В.М. Провадження за нововиявленими обставинами та провадження за виключними обставинами: особливості, перебіг та взаємозв'язок. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. № 2. 2023. С.10-18. <https://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/article/view/373/343>

20. Басиста І.В. Обчислення строку досудового розслідування при ознайомленні з його матеріалами: теорія та практика. *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Юридичні науки*. 2023. Том 11. С. 47-55. <http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/289968/283410>

21. Басиста І.В., Щур Б.В. Чи підлягає апеляційному оскарженню ухвала слідчого судді про скасування арешту майна або про відмову у такому скасуванні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія право*. №78 (4). Частина 2. 2023. С. 242-248. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.2.38>

22. Дроздов О. М., Басиста І. В., Дроздова О. В. Закриття кримінального провадження апеляційним судом у випадку смерті обвинуваченого щодо якого ухвалено виправдувальний вирок через недоведеність в його діянні складу кримінального правопорушення. *Правова позиція*, № 2 (39), 2023. С. 74-80. <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2023-2.15>

23. Басиста І.В. Окремі проблеми, що виникають при вирішенні питання про стягнення процесуальних витрат у зв'язку із закриттям кримінального провадження з підстави звільнення особи від кримінальної відповідальності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 3. С. 208-215. https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2023/10/3/nv_3-2023-208-215.pdf

24. Басиста І.В. Визначення покарання у вигляді довічного позбавлення волі в разі визнання вироків судами України та процесуальний спосіб виправити констатоване ЄСПЛ порушення статті 7 ЄКПЛ. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2023. № 4. С. 10-20. <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-4-2>

25. Басиста І.В., Йосифович Д.І. Проблематика набрання чинності положеннями пункту 10 частини 1 статті 284 КПК (або чому важливо

розмежовувати правила обчислення процесуальних строків від правил набрання чинності положеннями нормативно-правових актів), неможливість зворотної дії та аспекти його застосування у випадку направлення обвинувального акту до суду за межами строку досудового розслідування. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право.* 2023. №. 16 (28). С. 100-116. <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2023.16.28.100-116>

26. Басиста І.В., Глинська Н.В., Дроздов О.М. Обчислення строку на апеляційне оскарження судових рішень, ухвалених у спрощених провадженнях щодо кримінальних проступків, для прокурора, який не брав участі у судовому розгляді. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2023. №12. С. 367-371. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-12/91>

27. Дроздов О.М., Глинська Н.В., Басиста І.В. Кримінальні процесуальні наслідки повернення судом обвинувального акта прокурору. *Право і безпека.* 2024. 92(1). С. 53-65. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2024.1.05>

28. Басиста І.В., Дроздов О.М., Глинська Н.В. Межі судового розгляду у разі встановлення в діях обвинуваченого складу більш тяжкого кримінального правопорушення, ніж інкриміноване в обвинувальному акті. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2024. № 1. С.592-597. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/141>

29. Басиста І.В., Удовенко Ж., Кулинич Марта-Марія А. Огляд тенденцій щодо штучного інтелекту та його перспективність для процесуальних рішень у перебігу кримінального провадження. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія право.* 2024. Випуск №81. Том (частина) 3. С. 19-38. https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/03/81_part-3.pdf

30. Басиста І.В., Щур Б.В. Щодо застосування п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України у ситуації, коли необхідно вирішити питання про закриття кримінального провадження за обвинуваченням особи у вчиненні кримінального правопорушення, відповідальність за яке передбачена частиною 2 статті 307 КК України. *Європейський правничий часопис.* 2024. Вип. 2. С. 58-64. [https://doi.org/36919/3041-1149\(Print\).2.2024.58-64](https://doi.org/36919/3041-1149(Print).2.2024.58-64)

31. Басиста І., Глинська Н., Дроздов О. Проблеми забезпечення прав особи при оскарженні повідомлення про підозру в об'єднаному кримінальному провадженні. *Нове українське право.* Вип. 1 2024. С.105-118. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.1.13>

32. Басиста І.В., Гаврилюк Л., Гутник А., Хитра А. Використання цифрових даних з відкритих джерел під час розслідування кримінальних правопорушень: окремі аспекти. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: журнал. Серія Право.* 2024. Вип. 17 (29). С. 227-243. DOI: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2024.17.29.227-243>

33. Басиста І.В., Гутник А.В., Созанський Т.І. Рятування майна як один із невідкладних випадків проникнення до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені*

Е.О. Дідоренка. 2024. Випуск 3 (107). С. 21-34. DOI: 10.32782/2786-9156.107.3.21-34.

34. Басиста І.В., Дроздов О.М. Зворотна дія в часі закону про кримінальну відповідальність у разі декриміналізації дрібної крадіжки. *Європейський правничий часопис*. 2024. Вип. 4. С. 53-63. https://cms.legal-journal.e-u.edu.ua/uploads/10_4_2024_73b45e6a39.pdf

35. Басиста І.В., Дроздов О.М., Глинська Н.В. Визначення підсудності до та після початку судового розгляду: окремі проблеми, зумовлені запровадженням воєнного стану в Україні. *Європейський правничий часопис*. 2025. Вип. 8. С. 143-154.

36. Basysta, I., Drozdov, O., Drozdova, O., Kovtun, V., & Shulhin, S. (2025). Social and legal consequences of Ukraine's ratification of the Rome Statute of the International Criminal Court. *Social & Legal Studios*, 8(2), 262-275. <https://doi.org/10.32518/sals2.2025.262>

37. Oleksandr Drozdov, Olena Drozdova, Iryna Basysta. Genocide Trials in the International Criminal Court: Challenges of Fact-finding, the Ukrainian Case and ECHR Standards. *Kyiv-Mohyla Law & Politics Journal*: No. 11 (2025). 64-90. <https://doi.org/10.18523/2414-9942.11.2025.64-90>

38. Басиста І.В. Використання ІІІ в криміналістичних цілях та співвіднесення із допустимістю зібраних доказів: огляд сучасного стану справ: розділ до монографії «Нове століття криміналістики та судових наук : Liber Amicorum на честь академіка В. Ю. Шепітька»: монографія / [М. Шепітько, А. Гетьман, В. Журавель та ін.] ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; Нац. акад. прав. наук України ; Міжнар. конгрес криміналістів ; [за ред. М. В. Шепітька]. Харків : Право, 2026. С. 388-405. <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/20701>

39. Басиста І.В. Відмова потерпілого від обвинувачення за ситуації, коли щодо певної кваліфікації вже не діють правила приватності: окремі проблеми. *ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС*. 2025. Вип. 11. С. 116-126. [https://doi.org/10.36919/3041-1149\(Print\).11.2025.116-126](https://doi.org/10.36919/3041-1149(Print).11.2025.116-126)

40. Басиста І.В. Покладення обов'язку компенсації моральної шкоди, завданої злочином, на обвинуваченого та державу солідарно: окремі проблеми. *ART OF JUSTICE*. Вип. 1 (32), 2025. Online. С. 165-176. <https://doi.org/10.33098/3083-726X.2025.1.32.156-166>

41. Басиста І.В. Крайні ініціативи міжнародного кримінального суду, європейських інституцій як вектор до оптимізації розслідувань, збору доказів воєнних злочинів щодо довілля України та екоциду за чинним українським законодавством. *ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС*. 2026. Вип. 12. С. 56-63. DOI [https://doi.org/10.36919/3041-1149\(Print\)12.2026.56-63](https://doi.org/10.36919/3041-1149(Print)12.2026.56-63)

42. Бровко Н. І., Сімакова С. І. Інститут кримінальних проступків як механізм спрощеного порядку досудового розслідування. *Юридичний науковий електронний журнал*. Київ, 2020. С. 298–301.

43. Галаган В. І., Удовенко Ж. В. Проблеми збирання доказів щодо кримінальних проступків до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань / *Класифікація кримінальних правопорушень: матеріально-правові та процесуальні проблеми* : матеріали круглого столу, проведеного в межах Днів

науки на факультеті правничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» (29 січня 2021 року). Київ : НаУКМА. С. 12-16.

44. Гловюк І.В. Потерпілий як суб'єкт оскарження: проблеми та рішення (за матеріалами судової практики). Вісник Одеської адвокатури. №3/2021. С. 28-30.

45. Гловюк І. В. Використання методики «зелена кімната» при збиранні та оцінці фактичних даних: судова практика. *Інформаційний бюлетень з проблем діяльності підрозділів Національної поліції* / гол. ред. О. М. Балинська. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 5-12.

46. Гловюк І. В. Перспективи удосконалення норм КПК України щодо допиту неповнолітніх потерпілого та свідка (в аспекті юстиції, дружньої до дитини). *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах : збірник тез Міжнар. наук.-практ. конф. 5 лист. 2021 р.* Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. С. 43-48.

47. Гловюк І.В. Деякі теоретико-прикладні питання застосування медіації у кримінальному провадженні. *Мат. круг. столу «Крим. юстиція в Україні: реалії та перспективи».* Львів, 11 червня 2021 року. Л: ЛьвДУВС, 2021. С.174-180.

48. Гловюк І., Дроздов О., Мельченко В. Міжнародні стандарти опитування дітей-жертв і дітей-свідків та національне законодавство і практика: питання кореляції у кримінальному провадженні. *Право України.* 2022. №12. С. 53–75.

49. Загиней-Заболотенко З. А. Реалізація норм інституту застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб у судовій практиці: результати десятирічного марафону. *Слово Національної школи суддів України.* 2024. № 1 (46). С. 137 – 148.

50. Занько М.Я., Комісарчук Ю.А. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування: проблемні питання застосування кримінального процесуального законодавства. Збірник IX Міжнародної науково-практичної конференції “WORLD SCIENCE: PROBLEMS, PROSPECTS AND INNOVATIONS”. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2021/05/WORLD-SCIENCE-PROBLEMS-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-19-21.05.21.pdf> 2021. С. 354-360

51. Комісарчук Ю.А., Майстренко М.М. Зупинення досудового розслідування на підставі тяжкої хвороби підозрюваного: проблемні аспекти. The 3rd International scientific and practical conference “The world of science and innovation” (October 14-16, 2020) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2020. 637 p. С. 359–363.

52. Комісарчук Ю.А., Майстренко М.М. Порядок відновлення досудового розслідування: проблемні аспекти. *Сучасні аспекти модернізації науки в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Київ; Братислава, 07 вересня 2020 року / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Братислава, 2020. С. 130–133.

53. Комісарчук Ю.А. Особисте зобов'язання: деякі проблемні питання застосування. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції* (6 листопада 2020 року) / упор. О. В. Авраменко, С. С. Гнатюк, І. І. Сидорук. Львів : ЛьвДУВС, 2020. С.174-177.

54. Комісарчук Ю.А. Неповнолітні, що постраждали від сексуального насильства, як особливі суб'єкти допиту. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення» м. Київ 19 червня 2020 р. С. 126-128.

55. Каліновська М.О. Особливості кримінального процесуального доказування під час застосування запобіжних заходів на стадії досудового розслідування. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. Львівський державний університет внутрішніх справ, Львів, 2021. 252 с.

56. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми. Харків : Право, 2020. 1304 с.

57. Недопустимі докази / Я. П. Зейкан, О. М. Лисак, В. М. Барсук, 2-ге вид., змін. й доповн. Київ : ВД «Дакор», 2024. 372 с.

58. Serhii Ablamskyi, Volodymyr Galagan, Iryna Basysta, Zhanna Udovenko Detention of a person suspected of committing a criminal offense during martial law in Ukraine (Detenção de uma pessoa suspeita de cometer um crime durante a lei marcial na Ucrânia). Revista Brasileira de Políticas Públicas. v. 13, n. 3 (2023).P. 452-467. DOI: <https://doi.org/10.5102/rbpp.v13i3.9129>

59. Сіроткіна М. В. Теорія та практика реалізації права на компроміс у кримінальному процесі України / Марія Вячеславівна Сіроткіна. Дис. д.ю.н., спец. 12.00.09. Київ: НАВС, Наук.-досл. інститут публічного права. 2021. 497 с.

60. Сіроткіна М.В. Теорія та практика реалізації права на компроміс у кримінальному процесі України. Автореф. дис. д.ю.н., спец. 12.00.09. Київ : НАВС. 2021. 37 с.

61. Фоміна Т. Г., Романюк В. В. Особливості застосування запобіжного заходу щодо неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого крізь призму критеріїв доцільності та ефективності. *Modern achievements of EU countries and Ukraine in the area of law: Collective monograph*. Riga : Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. Р. 1. Р. 584-599.

62. Червінко М. В. Вибір місця проведення допиту дитини у кримінальному провадженні. *Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 черв. 2022 р.* Кропивницький : ЛА НАУ, 2022. С. 247-249.

63. Щур Б.В., Басиста І.В. Судове провадження у режимі відеоконференції та трансляція з іншого приміщення, у тому числі, яке знаходиться поза межами приміщення суду: окремі підходи до розуміння та проблеми реалізації. *Вісник Національної академії правових наук України*. Том 29, № 3, 2022. С. 242-267 <http://visnyk.kh.ua/uk/article/sudove-provadžhennya-u-rezhimi-videokonferentsiyi-ta-translyatsiya-z-inshogo-primishchennya-u-tomu-chisli-yake-znakhoditsya-pozamezhami-primishchennya-sudu-okremi-pidkhodi-do-rozuminnya-ta-problemi-realizatsiyi> (українською та англійською мовами).

Електронні інформаційні ресурси

1.	Офіційне інтернет-представництво Президента України	www.president.gov.ua
2.	Офіційний вебпортал парламенту України «РАДА»	www.rada.gov.ua
3.	Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України «Урядовий портал»	www.kmu.gov.ua
4.	Міністерство юстиції України	www.minjust.gov.ua
5.	Судова влада України	https://court.gov.ua
6.	Офіційний сайт Конституційного Суду України	https://ccu.gov.ua
7.	Європейський Суд з прав людини	www.echr.coe.int
8.	Рада національної безпеки та оборони України	https://www.rnbo.gov.ua
9.	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	https://ombudsman.gov.ua
10.	Асоціація правників України	https://uba.ua
11.	Газета «Голос України»	http://www.golos.com.ua
12.	Газета «Урядовий кур'єр»	https://ukurier.gov.ua/uk/
13.	Центр політико-правових реформ	https://pravo.org.ua
14.	Українська Гельсінська спілка з прав людини	www.helsinki.org.ua
15.	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського	www.nbuv.gov.ua
16.	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого	www.nplu.org
17.	Репозитарій ЗВО «Університет Короля Данила»	http://repository.ukd.edu.ua
18.	Персональний сайт професора Олександра Дудорова	http://dudorov.com.ua
19.	Персональний сайт професора Миколи Карчевського	https://karchevskiy.org
20.	Open Access Publishing in European Networks (інтернет-бібліотека)	https://www.oapen.org
21.	The Online Books Page (бібліотека Пенсильванського університету)	https://onlinebooks.library.upenn.edu
22.	Project Gutenberg	https://www.gutenberg.org
23.	ERIC (інформаційний центр навчальних ресурсів)	https://eric.ed.gov

24.	Max Planck Institute (публікації)	https://csl.mpg.de/en/list-of-publications
25.	Єдиний державний реєстр судових рішень	https://reyestr.court.gov.ua
26.	Офіційний сайт Верховного Суду	https://supreme.court.gov.ua/